

SOSIAALI- JA TERVEYSVALIOKUNNAN MIETINTÖ 16/2012 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien osittain aikaistetusta indeksikorotuksesta vuonna 2013

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 21 päivänä syyskuuta 2012 lähettänyt sosiaali- ja terveysvaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen eduskunnalle laiksi eräiden kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien osittain aikaistetusta indeksikorotuksesta vuonna 2013 (HE 117/2012 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Pirjo Moilanen, sosiaali- ja terveysministeriö
- päämatemaatikko Jorma Jauhiainen, Kansaneläkelaitos.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki eräiden kansaneläkeindeksiin sidottujen etuuksien korottamisesta 0,7 prosentilla vuoden 2013 indeksikorotuksen lisäksi. Korotus tehtäisiin korottamalla vuoden 2013 indeksipistelukua 0,7 prosentilla. Korotuksen arvioidaan vastaavan arvonlisäverokannan nousun vaikutusta elinkustannusindeksiin. Korotus tehtäisiin kansaneläk-

keisiin, toimeentulotukeen ja eräisiin muihin kansaneläkeindeksin kehitykseen sidottuihin perusturvaetuuksiin.

Esitys liittyy valtion vuoden 2013 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1 päivänä tammikuuta 2013.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Valiokunta pitää hyvänä, että hallituksen esityksellä pienituloisten saamiin perusturvaetuuksiin tehdään normaalin indeksitarkistuksen lisäksi 0,7 prosentin korotus vuonna 2013. Korotus tehdään muun muassa kansaneläkelain mukaisiin etuuksiin ja takueläkkeeseen sekä pienempiin

äitiys-, vanhempain- ja sairauspäivärahoihin sekä työttömyysturvan peruspäivärahaan, työmarkkinatukeen samoin kuin toimeentulotukeen. Ylimääräisellä korotuksella pienituloisille kompensoidaan vuonna 2013 toteutuvan arvonlisäveron yhden prosentin nousu heidän toimeentulonsa ja ostovoimansa turvaamiseksi.

Valtion talousarviossa etuuksien korotuksiin on varattu rahaa 45 miljoonaa euroa.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muuttamattomana.

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2012

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Juha Rehula /kesk	Lasse Männistö /kok
jäs.	Sanni Grahn-Laasonen /kok	Hanna Tainio /sd
	Arja Juvonen /ps	Lenita Toivakka /kok
	Laila Koskela /ps	Anu Vehviläinen /kesk
	Merja Kuusisto /sd	Erkki Virtanen /vas
	Sanna Lauslahti /kok	vjäs. Ari Jalonen /ps.
	Merja Mäkisalo-Ropponen /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Eila Mäkipää.

VASTALAUSE 1

Perustelut

Hallituksen esityksellä ollaan vuosittaisen indeksitarkistusten lisäksi tekemässä kansaneläkeindeksiin sidottuihin etuuksiin 0,7 prosentin korotus. Hallitus perustelee muutosta arvonlisäveron korotuksen kompensoimisella.

Hallitus tekee arvovalinnan. Lapsilisiin, kotihoidon ja yksityisen hoidon tuen hoitorahaan ja hoitolisään sekä osittaiseen hoitorahaan ei korotusta tehdä. Hallituksen esityksen perusteluista ei löydy minkäänlaisia perusteluja tehdyille ratkaisulle, joka tekee valintoja eri väestöryhmien välillä.

Indeksikorotusta perustellaan arvonlisäveron korotuksella, joka tehdään myös ruoan ja lääkkeiden arvonlisäveroon. Kyse on tasaverosta. Lapsiperheiden kulutusmenoissa ruoan osuus on merkittävä. Täten erityisen perusteltua on, että myös lapsiperheiden taloudelliseen tilanteeseen vaikuttaviin etuuksiin tehdään aiennettu indeksikorotus.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitisi 2 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

2 §

Korotettavat etuudet

Korotus tehdään seuraaviin kansaneläkeindeksiin sidottuihin etuuksiin ja rahamääriin:

(1—9 kohta kuten HE)

10) lapsilisälain (796/1992) mukaiset lapsilisät sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaiset etuudet. (Uusi)

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2012

Juha Rehula /kesk

Anu Vehviläinen /kesk

VASTALAUSE 2

Perustelut

Hallitus on luvannut kaventaa tulo-, hyvinvointi- ja terveyseroja, mutta teot puhuvat toista. Vaikka hallituksen esityksen tavoitteena on pienituloisten ostovoiman turvaaminen, esityksen ulkopuolelle on kuitenkin jätetty lapsilisät ja lasten hoidon tuki. Perussuomalaiset huomauttavat, että lapsiperheissä monesti kaikki tulot menevät elämiseen, joten heitä koskevia etuuksia ei voi jättää korotuksen ulkopuolelle. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen mukaan lapsiperheiden köyhyys on kolminkertaistunut vuoden 1995 ja vuoden 2007 välillä. Lapsilisien jälkeenjääneisyys elinkustannuksiin verrattuna on osaltaan lisännyt lapsiperheiden köyhyyttä. Lapsilisät ovat aikojen saatossa jääneet jälkeen ansiotason ja elinkustannusten kehityksestä noin 20—25 %, joten tarvetta indeksikorotukselle on selkeästi olemassa. Lapsilisä on yksi tärkeimmistä lapsiperheiden tulonsiirroista.

Perussuomalaiset huomauttavat myös, että esitetty indeksikorotus korvaa alv:n noston vaikutukset korotuksen saavien osalta vain vuodeksi.

Ehdotus

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että lakiehdotus hyväksytään muutoin valiokunnan mietinnön mukaisena paitisi 2 § muutettuna seuraavasti:

Vastalauseen muutosehdotus

2 §

Korotettavat etuudet

Korotus tehdään seuraaviin kansaneläkeindeksiin sidottuihin etuuksiin ja rahamääriin:

(1—9 kohta kuten HE)

10) lapsilisälain (796/1992) mukaiset lapsilisät; (Uusi)

11) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) mukaiset hoitorahaa, hoitolisää ja osittaista hoitorahaa koskevat rahamäärät. (Uusi)

Helsingissä 25 päivänä lokakuuta 2012

Arja Juvonen /ps
Laila Koskela /ps
Ari Jalonen /ps